

Cítrics

Trips de l'orquídia (*Chaetanaphothrips orchidii*)

Aquest trips és present en diverses comarques cítriques de la Comunitat Valenciana. L'adult és groguenc amb dues zones fosques en el primer parell d'ales, d'1 a 1,5 mm. Les larves són groguenques o rosades. El mal el provoca l'alimentació de larves i adults, consisteix en taques fosques de forma circular entre fruits en contacte o irregulars i difuses en altres parts del fruit, que es van enfosquint conforme avança el desenvolupament del fruit.

En els cítrics es desenvolupa principalment sobre els fruits, en la zona entre dos fruits o de fruit amb fulla. Pot trobar-se sobre els fruits en qualsevol moment de l'any, i s'incrementen les poblacions a mesura que el fruit es desenvolupa. Aquest trips mostra tres pics de poblacions en les nostres condicions, el primer d'aquest sol mostrar-se a mitjan juliol. Atés que en aquests moments els fruits són d'una grandària xicoteta a mitjana i encara que ja estan en contacte en els grups de fruits, seria recomanable dirigir un tractament en aquest primer moment si s'aconsegueix el llindar de tractament, perquè els productes fitosanitaris podran penetrar millor en la zona de contacte.

Seguiment

S'aconsella observar 100 fruits en contacte, des que els fruits en creixement comencen a entrar en contacte, aproximadament a inicis del mes de juliol, fins a novembre. En la zona de contacte s'observarà la presència de trips.

Zona de contacte entre fruits on es localitzen els trips

Llindar de tractament

El tractament s'haurà de realitzar quan s'aconsegueixca el 10 % de fruits en contacte amb presència de trips.

Control químic

Es recomana realitzar el primer tractament al primer pic poblacional si s'aconsegueix el llindar de tractament. En aquests moments els fruits ja estan en contacte en els grups de fruits, però a causa de

la seua grandària (de xicoteta a mitjana), els productes fitosanitaris podran penetrar millor en la zona de contacte.

Matèries actives recomanades ⁽¹⁾: oli de taronja, oli de parafina, etofenprox, spinoteram (2), spirotetramat, tau-fluvalinat.

⁽¹⁾ En triar un formulat de qualsevol d'aquestes matèries actives es prestarà especial atenció als usos i dosis autoritzades, així com a les condicions d'ús i manipulació. <https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro/menu.asp>

També es consideraran els efectes secundaris dels productes a utilitzar. <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

⁽²⁾ Autorització excepcional per a taronja i mandariner del 3 de juny al 30 de setembre de 2022, en les comarques següents: Baix Maestrat, la Plana Alta, l'Horta Sud, Ribera Alta, Ribera Baixa, la Costera, la Safor, l'Alacantí, Baix Segura, la Marina Baixa i la Marina Alta.

També se pot consultar la web de l'IVIA: <http://gipcitricos.ivia.es/area/plagas-principales/trips>

Aranya roja (*Tetranychus urticae*)

L'aranya roja és una espècie d'àcar que s'alimenta de moltes espècies vegetals. En cítrics, s'observa especialment en clementiners i llimeres.

Es desenvolupa en el revés de les fulles, s'agrupa en colònies i produeix abundant seda. L'anvers es bomba i es torna de color groc, brut o rovellat. Pot provocar intenses defoliacions a l'estiu. També s'alimenta dels fruits, i provoca taques rovellades difuses per tota la superfície del fruit madur.

En aquests moments i en algunes parcel·les es comença a veure noves colònies en les fulles joves.

Fulles simptomàtiques per atac de l'aranya roja

Seguiment de la plaga

Per a determinar el risc, cal detectar la presència d'individus vius en les fulles. Es recomana realitzar mostrejos setmanals o quinzenals entre juliol i setembre.

El mostreig es realitza en 20 arbres/ha:

- Es depositen dos cercols de 56 cm de diàmetre sobre la copa dels arbres i es conten el nombre de cercols ocupats, aquells que contenen dos o més fulles simptomàtiques amb taques grogues, i
- Es mostregen quatre fulles simptomàtiques i es determinen el nombre de fulles ocupades per aranya roja.

Llindar de tractament

S'aconsegueix quan se supera el 54 % de cercols ocupats i el percentatge de fulles simptomàtiques ocupades per l'aranya roja supera el 22 %.

Mesures preventives

La sembra de festuca entre línies augmenta el nivell de fitoseids i disminueix la presència d'aranya en els arbres. A més, si es deixa espigolar, el pol·len és utilitzat pels fitoseids com a aliment.

Control biològic

S'observa amb freqüència la presència d'àcars fitoseids i insectes depredadors en les colònies d'aranya roja. Els tractaments indiscriminats poden afectar les seues poblacions i provocar l'increment de les poblacions d'aranya roja.

Control químic:

Només es tractarà quan s'aconseguiquen els llindars establits i no de manera arbitrària o només per presència de fulles simptomàtiques, perquè no són eficaces.

Materies actives autoritzades ⁽¹⁾ (1) *abamectina, oli de taronja, oli de parafina, acequinocil* (2), *clofentezin, fenpiroximat* (3), *hexitiazox, milbemectina* (2), *piridaben*.

⁽¹⁾ En triar un formulat de qualsevol d'aquestes matèries actives es prestarà especial atenció als usos i dosis autoritzades, així com a les condicions d'ús i manipulació. <https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro/menu.asp>

També es considerarà els efectes secundaris dels productes a utilitzar. <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

⁽²⁾ Sol taronger i mandariner.

⁽³⁾ No utilitzar equips d'aplicació amb risc elevat de deriva.

Cotonet (*Planococcus citri*)

El cotonet pot afectar a totes les varietats de cítrics, però s'observa més sobre les taronges, especialment sobre les del grup navel perquè es refugien en el seu melic, de manera que dificulten l'acció dels enemics naturals.

Produeix danys en els fruits quan s'alimenten d'aquests, i s'originen taques cloròtiques. També provoca la reducció del vigor de la planta, l'emissió de melassa i secada d'òrgans vegetals. Sobre la melassa es desenvolupa el fong conegut com a "negrilla" que cobreix fruits, fulles i branques, depreciant la comercialització dels fruits, fulles i branques, i disminuint la capacitat fotosintètica de les fulles. A més, la presència de cotonet atrau altres plagues com la barreneta o l'arna de la melassa, que contribueixen a la depreciació del fruit. També la melassa atrau les formigues que interfereixen amb el control biològic.

Amb una gestió integrada de plagues que afavorisca la presència

d'enemics naturals i s'evite que les formigues ascendisquen als arbres, no sol ser necessari intervindre amb tractaments químics.

Control biològic

Existeixen diversos parasitoides i depredadors que es poden trobar en les colònies de cotonet que exerceixen un control de la plaga.

En aquelles parcel·les que van tindre problemes la campanya passada o quan es veuen els primers focus es recomana la solta del depredador *Cryptolaemus montrouzieri* i/o del parasitoide *Anagyrus pseudococci*.

Si es decideix la utilització conjunta de tots dos enemics naturals es tindrà en compte el següent:

- Si els estats més abundants del cotonet són les larves de 3a edat i femelles joves, soltar en primer lloc *Anagyrus pseudococci* i als 10 o 15 dies, alliberar *Cryptolaemus montrouzieri*.
- Si els estats més abundants del cotonet són les femelles amb posta, soltar en primer lloc *Cryptolaemus montrouzieri* i als 20-25 dies *Anagyrus pseudococci*.
- Si hi ha una mescla de diferents estats de cotonet soltar tots dos alhora.
- Es tindran en compte els tractaments previs i posteriors de manera que siguin compatibles amb la solta de l'enemic natural.

Consultar: <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

Seguiment

Si s'opta per una intervenció química estimar la presència de cotonet en 200 fruits, 4 per arbre en 50 arbres, durant els mesos d'estiu, i anotar els fruits amb presència de cotonet. Parar esment en els fruits en contacte amb altres fruits o amb fulles o rames.

Llindar de tractament

El llindar s'aconsegueix quan s'observa el 20 % dels fruits amb presència de cotonet viu. A partir del verol el llindar serà del 10 %.

Control químic

Els tractaments s'iniciaran quan s'aconseguiasca el llindar.

Matèries actives recomanades ⁽¹⁾: *oli de taronja, oli de parafina, acetamiprid, piretrines en combinació amb feromones en paranyes d'atracció i mort* (2), *spirotramat, sulfoxaflor*,

⁽¹⁾ En triar un formulat de qualsevol d'aquestes matèries actives es prestarà especial atenció als usos i dosis autoritzades, així com a les condicions d'ús i manipulació. <https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro/menu.asp>

També es considerarà els efectes secundaris dels productes a utilitzar. <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

⁽²⁾ Autorització excepcional de l'1 de febrer al 26 de maig i del 17 al 21 d'octubre de 2022.

Cotonet de Sud-àfrica

En aquelles parcel·les amb altes poblacions d'aquesta espècie de cotonet, es recomana la solta de *Cryptolaemus montrouzieri* amb la finalitat de reduir les poblacions de cara a la pròxima campanya. Per a triar millor el moment de solta s'hauran de tindre en compte els tractaments previs i posteriors a aquesta, de manera que siguin compatibles amb la solta del depredador.

Consultar <http://gipcitricos.ivia.es/wp-content/uploads/2012/09/Efectos-seundarios-22-2-13.pdf>

Fruiters

FRUITERS DE PINYOL I LLAVOR

Aranya roja (*Panonychus ulmi*)

Vigilar els focus i si s'observa fauna auxiliar (fitoseids, antocòrids,

etc.) es recomana no tractar, és de preveure un control biològic. En cas contrari s'aconsella tractar quan es troben més del 50 % de les fulles amb formes mòbils d'aranya roja. El mostreig es realitzarà observant 100 fulles a l'atzar, 2 per arbre, i es determinarà

la presència o no de l'àcar. La fauna auxiliar es localitzarà principalment en les fulles de la zona ombrejada, en el revés i prop del nervi central.

Si es realitza un tractament i és necessari repetir l'aplicació, utilitzar productes de famílies químiques diferents.

Danys àcar en fulles

Productes per a fruïter de pinyol: oli de parafina, abamectina, acequinocil (bresquillera), sofre, fenpiroximato (prunera, bresquillera), sals potàssiques d'àcids grassos.

Productes per a fruïter de llavor: veure boletín abril 2022.

NOTA: recordar que l'abús o ús indiscriminat d'alguns insecticides que s'utilitzen en el control d'altres plagues, especialment els piretroids, són els causants de l'eliminació dels depredadors naturals, sobretot, dels fitoseïds, amb el que es dificultarà el control biològic de l'aranya roja.

FRUITERS DE LLAVOR

PERERA

Psila (*Cacopsylla pyri*)

Continuar amb la vigilància de les plantacions i tractar quan s'observe la presència de l'insecte en més d'un 20 % dels brots en creixement. Si s'observa melassa, recomanem la utilització de productes dissolvents en mescla amb els insecticides.

Per a un bon control d'aquesta plaga és molt important utilitzar alts volums de caldo amb la finalitat de banyar molt bé totes les parts verdes de l'arbre.

Productes autoritzats: veure butlletins de febrer i març de 2022.

POMERA

Pugó verd (*Aphis pomi*)

Vigilar les plantacions davant el perill de formació de noves colònies. Tractar si hi ha presència de melassa o si es veuen afectats els brots en plantacions joves.

Productes: veure butlletí de març de 2022

POMERA, PERERA I ANOUEU

Carpocapsa (*Cydia pomonella*)

Es preveu l'inici de la 2a generació d'aquesta arna, entre final de juny i principis de juliol a les comarques de la Ribera i la Costera, una mica més tard en les de l'interior, per la qual cosa és necessari protegir les plantacions i realitzar un tractament si es capturen més de 2-3 adults/parany i setmana, i es repetirà passada la persistència del producte emprat.

Productes: veure butlletí maig

FRUITERS DE PINYOL

Cuc capgròs (*Capnodis tenebrionis*)

En aquesta època és freqüent observar adults en els arbres alimentant-se. Encara que el màxim de població es produeix a primers de

setembre es pot realitzar algun tractament per a baixar població durant aquest mes i repetir a meitat del següent. Els tractaments col·lectius són més eficaços en abastar major superfície. Atenció a plantacions joves, els adults d'aquest coleòpter poden provocar importants defoliacions.

Productes autoritzats: acetamiprid

Mosquit verd *Asmetrasca (= Empoasca) decedens*

Si les poblacions són elevades convé tractar els vivers i les plantacions en formació.

Rovell (*Tranzschelia pruni-spinosae*)

Tindre especial atenció en zones humides, endèmiques o si es donen les condicions favorables per al desenvolupament de la malaltia (precipitacions i temperatures suaus). Moltes matèries actives antiòidi són eficaços contra el rovell.

PRUNERA

Corc de les prunes (*Cydia funebrana*)

Es preveu el vol de la 3a generació de l'arna de les prunes en la primera quinzena de juliol. Es donarà avís pels mitjans habituals de les dates de realitzar el tractament d'aquesta 3a generació.

La tècnica de la confusió sexual està donant bons resultats per a controlar a aquest lepidòpter, es recomana aquesta tècnica en plantacions amb les condicions adequades de superfície i nivell de plaga.

Productes autoritzats: veure butlletí de maig.

CAQUI

Mosca blanca (*Dialeurodes citri*)

Es continua el seguiment de la plaga i es preveu un tractament per al control de la segona generació cap a final de mes de juliol, s'emetrà per correu electrònic i pàgina web per a determinar el moment idoni.

Cotonet (*P. citri*, *P. viburni*, *P. longispinus*)

S'està detectant la presència de larves de cotonet, especialment de *Pseudococcus longispinus*, en fruits de caqui des de moments molt primerencs. Aquest mes és un bon moment per a frenar els atacs de cotonet en aquelles parcel·les que en la campanya passada es van detectar problemes. Tractar a partir d'un 5 % de fruits ocupats. Els tractaments contra la segona generació de mosca blanca són eficaços per a frenar el desenvolupament d'aquestes cotxinilles.

Productes autoritzats: oli de parafina, sals potàssiques d'àcids grassos, spirotetramat, sulfoxaflor.

Cotonet en fruit quallat

MAGRANER

Cotonet (*Planococcus citri*)

Aquesta cotxinilla té un màxim de vol a final de juny en zones cítriques. Si es detecten fruits amb presència de cotonet o en parcel·les que en passats anys hagen tingut problemes amb aquesta plaga tractar per a frenar danys posteriors.

Productes autoritzats: aceite de parafina, spirotetramat.

Vinya

Cuc del raïm (*Lobesia botrana*)

2a generació: s'ha donat per finalitzada la 2a generació del cuc del raïm en totes les zones vitícoles de la Comunitat.

La característica general d'aquesta generació ha sigut l'obtenció de captures d'adults en paranys elevats, no obstant això, el nivell de postes en el raïm ha sigut molt normal, encara que s'ha superat en pràcticament tots els punts de control els llindars de tractament establits en la gestió integrada de plagues.

L'eficàcia dels tractaments insecticides, en general, ha sigut satisfactòria. No obstant això, els recomanem estar atents als avisos per internet que es donaran per a la 3a generació, considerada la més perillosa, pels danys indirectes en forma de podridures en els raïms.

Els avisos de tractament per a la 2a generació es van donar en el seu moment a través d'Internet, i a manera de resum, en el quadre següent els recordem les dates de tractament per a cada zona vitícola.

ZONA VITÍCOLA	DATES DE TRACTAMENT
Zona centre	24-28 de juny
Raïm embossat Vinalopó	22-26 de juny
D.O.P. Vins Alacant	1-5 de juliol
Vall d'Albaida	3-7 de juliol
I.G.P. Castelló	7-11 de juliol
La Font de la Figuera – Moixent - Ontinyent	30 de juny - 4 de juliol
Fontanars dels Alforins	6-10 de juliol
D.O. Utiel – Requena	6-10 de juliol

Finalment, els recordem que en les prospeccions realitzades en les parcel·les on s'aplica la biotècnica de la **confusió sexual**, els nivells d'atac de la plaga han estat, en general, per sota dels llindars de tractament, per la qual cosa no ha sigut necessari realitzar cap tractament insecticida complementari. Recomanem als tècnics de cada zona vitícola seguir amb les prospeccions i estar atents a la tercera generació.

Cotonet (*Planococcus citri*)

Els nivells d'atac d'aquesta plaga continuen augmentant, any rere

any, sobretot en la zona del Raïm Embossat del Vinalopó, si bé, ja s'ha detectat algun atac esporàdic, però significatiu, en vinyes d'Alacant i Fontanars dels Alforins.

Els recordem que no existeixen l·lindars de tractament definits, per la qual cosa recomanem actuar en el moment es detecten els primers focus en la parcel·la.

Mosquit verd (*Empoasca vitis/Jacobiasca lybica*)

Durant la segona generació del cuc del raïm, els nivells poblacionals de mosquit verd no han sigut res significatius.

No obstant això, les condicions meteorològiques són favorables per al seu desenvolupament, per la qual cosa recomanem vigilar les vinyes per si calguera intervindre contra aquesta plaga durant les aplicacions de la 3a generació del cuc del raïm. Els recordem que el llindar de tractament establert per a aquesta plaga és de 2 insectes/fulla.

Míldiu (*Plasmopara vitícola*)

A l'inici del cicle biològic de la vinya i durant part de la primavera es van donar condicions idònies per al desenvolupament d'aquest fong. No obstant això, els tractaments fungicides realitzats juntament amb la bona praxi en el control del fong han afavorit el bon control de la malaltia en totes les zones vitícoles. Esporàdicament s'ha detectat algun símptoma de "míldiu larvat". En aquests casos recomanem l'aplicació de fungicides penetrants (preferiblement en mescla amb fungicides de contacte o de fixació a les ceres cuticulars).

Oïdi (*Erysiphe necator*)

El període de major sensibilitat a l'atac del fong és des de la floració (estat fenològic I) fins al tancament del raïm (estat fenològic L).

En general, l'aplicació de fungicides durant aquest període ha aconseguit un bon control de la malaltia. No obstant això, els recomanem mantindre la protecció de la vinya fins a l'inici del verol (estat fenològic M. 1), especialment en les varietats més sensibles.

Nota: les matèries actives recomanades per al control dels paràsits esmentats en aquest butlletí d'avisos les poden consultar en el Butlletí número 5, d'abril de 2022.

Autoritzacions Excepcionals

CULTIU	PLAGA	PRODUCTE	DATA INICI AUTORITZACIÓ	DATA FI AUTORITZACIÓ
Tomaca (ús protegit)	Desinfecció de sòls.	Formulats a base de metam-sodi 51 % [SL] P/V	01/07/2022	28/08/2022
Pimentó, carabasseta i albergínia (en hivernacle i a l'aire lliure)	Desinfecció de sòls.	Formulats a base de metam-sodi 51 % [SL] P/V	01/07/2022	31/07/2022

GENERALITAT
VALENCIANA

Alacant

Ctra. Elx-Dolors, CV-855 Km. 1
Estación Experimental Agraria ELX / ELCHE
Secció Sanitat Vegetal
03290 ELX / ELCHE
Tel. 96 690 79 99
sanidadvegetalalicante@gva.es

Secció de Certificació Vegetal

Carrer de la Democràcia, 77.
Ciutat Administrativa 9 de Octubre
Edif.B3 - 46018 València
Tel. 96 124 72 69 Fax. 96 124 79 37

Castelló

C/ Comercio, 7
12550 Almassora
Tel. 96 455 83 42/43
svalmassora@gva.es

Contestador automàtic

Plagas y enfermedades
Tel. 96 120 76 90

València

Av. de Alicante, s/n.
Apartado 125
46460 Silla
Tel. 96 120 76 91 Fax 96 120 77 00
spf_silla@gva.es

Informació toxicològica

Tel. 91 562 04 20

Internet <http://www.agroambient.gva.es/va/boletin-de-avisos>